

Оскільки експортоорієнтовані галузі сільського господарства України уже працюють за світовими стандартами, перебудови потребують насамперед галузі, що працюють на внутрішній ринок, у виробничій структурі яких переважають дрібні агровиробники. Проаналізувавши динаміку товарної структури експорту сільськогосподарської продукції можна визначити реалізований експортний потенціал та перспективні експортоорієнтовані групи продукції. Встановлено, що за багатьма позиціями (в основному ріпак, насіння соняшникове кондитерського напрямку, зерно пшениці, сорго, тощо) здійснюється експорт сировини, водночас коли експорт готової продукції більш вигідний для країни.

Встановлено, що пріоритетними напрямками розвитку зовнішньоекономічної орієнтації аграрного сектору України повинні стати підвищення рівня якості продукції та нарощення експортного потенціалу за рахунок диверсифікації товарної пропозиції із високою доданою вартістю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вступ до СОТ сприяв розвитку національної економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2460676-vstup-do-sot-spriav-rozvitku-nacionalnoi-ekonomiki-mert.html> (дата звернення: 01.10.2019).
2. Яценко О. М. Розвиток експортного потенціалу аграрного сектора економіки України в умовах глобалізації. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Науковий журнал. Серія: Економічні науки. 2015. № 3 (80). С. 39–49.

Секція 2: СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

УДК 351:005.3

АРБУЗОВА Т.В., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СИСТЕМНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Публічне управління є цілісною, внутрішньо диференційованою, інтегрованою системою взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів, які набувають нових властивостей, не притаманних її окремим компонентам. З'ясовано, що публічне управління має такі ознаки як цілісність, структурність, адаптивність, динамічність, стійкість, здатність до самоорганізації та самоуправління. Доведено, що система публічного управління є формою взаємодії і розвитку адміністративно-управлінських відносин між об'єктом і суб'єктом впливу, що втілені у законах, цілях, принципах, функціях, методах і процесі державного та муніципального управління, обумовлені дією сучасних соціальних, економічних, правових, політичних, культурних, національних та інших факторів.

Ключові слова: система публічного управління, елементи, об'єкт, суб'єкт, структура, управлінський вплив.

Свідомий вплив на розвиток суспільства і країни передбачає розгляд публічного управління як цілісної, внутрішньо диференційованої, інтегрованої системи взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів. Якісні характеристики цих елементів становлять зміст системи, сукупність закономірних зв'язків між еле-

ментами – внутрішню форму, або структуру системи [1]. Лейтмотивом теорії системності є те, що жодне рішення чи дія не ізольоване від інших і має наслідки для всієї системи [2].

Системність є органічною характеристикою публічного управління, вимогою його дієвості шляхом забезпечення цілеспрямованості, координації, узгодженості, субординації, реординації, раціональності його компонентів.

Реалізація принципу системності потребує впорядкування (систематизації) процесу здійснення публічного управління і передбачає:

- визначення основних елементів системи управління;
- формування зв'язків між складовими системи;
- забезпечення взаємодії між елементами системи та цілісної системи із зовнішнім середовищем;
- виявлення нових процесів і явищ, які стали результатом такої взаємодії;
- забезпечення відносної автономності системи від зовнішнього середовища;
- аналіз стану та властивостей системи під впливом дії елементів і середовища.

Елемент, як структуроутворююча складова частина системи, наділений однією або кількома якостями, які вказують на його місце у внутрішній будові системи і які можуть проявлятися за умов взаємодії з іншими компонентами. Взаємодія елементів системи управління має нові властивості, які не притаманні її елементам.

Як різновид соціальних систем публічне управління має ряд ознак. Цілісність передбачає формалізацію, впорядкування, взаємозв'язки та взаємодію внутрішніх елементів управлінської системи. Сила поєднання зв'язків між складовими елементами, між суб'єктами і об'єктами публічного управління характеризує цілісність системи.

Структурність означає вертикальну та горизонтальну будову елементів системи. Ця властивість дозволяє виявити організаційну та функціональну архітектуру публічного управління, субординаційні, реординаційні та координаційні зв'язки системи.

Адаптивність обумовлена необхідністю забезпечення пристосування системи та її елементів до умов зовнішнього середовища, оскільки публічне управління є невід'ємною складовою соціальної системи суспільства.

Динамічність як властивість публічного управління означає постійний пошук та удосконалення змісту й оптимальної структури управління суспільством і країною.

Стійкість як властивість системи публічного управління – це здатність зберігати існуючий статичний чи динамічний стан, не піддаватися руйнівним процесам під впливом зовнішніх чинників. Запорукою забезпечення стійкості є безперервність, достовірна оцінка об'єкта публічного управління, оперативність прийняття управлінських рішень.

Здатність до самоорганізації та самоуправління як процес впливу на самого себе без спеціального стороннього втручання з метою досягнення поставле-

них цілей, зумовлена авторитетом публічної влади у суспільстві, високим моральним та етичним цензом, дисципліною та відповідальністю її представників.

Відповідно до постулатів наукового менеджменту система публічного управління складається з таких компонентів:

- механізм публічного управління як комплекс цілей, принципів, функцій, форм, методів, інструментів, використання і взаємодія яких має забезпечити ефективне задоволення потреб суспільства та його складових. На якість задіяного механізму публічного управління і міру його відповідності конкретним соціально-економічним та іншим суспільним проблемам впливає рівень професіоналізму персоналу публічних служб;

- суб'єкт публічного управління – керуюча ланка системи. До суб'єктів належать органи державної влади, що уособлюють державне і регіональне управління (уряд, місцеві адміністрації), органи місцевого самоврядування як представники муніципальної влади, які залучають політичні партії, громадські організації, наукові установи з метою всебічного задоволення інтересів соціальних груп суспільства та забезпечення наукового підходу до управління;

- об'єкт публічного управління є керованою підсистемою, на яку чинить владний вплив суб'єкт управління – суспільство та його соціальна, економічна та адміністративно-територіальна структура, суспільна діяльність, соціально-економічні, культурно-національні та інші процеси;

- функції публічного управління – види публічної діяльності, що відображають напрями втілення цілеспрямованого впливу держави та місцевого самоврядування на відносини і зв'язки членів суспільства в процесі його життєдіяльності та управління ним. Аналогічно функціям наукового менеджменту комерційних установ функціями публічного управління є планування, організація, регулювання, мотивація, контроль;

- організаційна структура публічного управління – будова і підпорядкування складових елементів державного та муніципального управління шляхом поділу завдань і функцій між підрозділами апарату управління, які діють для досягнення поставленої мети. Основними типами організаційних структур у публічному управлінні є лінійна, функціональна, змішана;

- персонал публічного управління – службовці, що втілюють функції державного управління і місцевого самоврядування чи сприяють їх здійсненню і формують апарат публічного управління;

- процес публічного управління – прямий або опосередкований вплив органів і персоналу публічної влади на об'єкти управління для досягнення запланованої мети. Організація процесу управління передбачає встановлення виконавців, ресурсного забезпечення, поетапний розподіл і послідовність реалізації управлінських робіт (функцій) протягом обумовленого періоду часу (публічне адміністрування), стимулів, контроль виконання.

Таким чином, система публічного управління є формою взаємодії і розвитку адміністративно-управлінських відносин між об'єктом і суб'єктом впливу, що втілені у законах, цілях, принципах, функціях, методах і процесі державного

та муніципального управління, обумовлені дією сучасних соціальних, економічних, правових, політичних, культурних, національних та інших факторів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Філософський енциклопедичний словник / редкол.: В. І. Шинкарук та ін. Київ : Абрис, 2002. 743 с. – С. 234–583.
2. Армстронг М. Менеджмент: методы и приемы / пер. с 3-го англ. изд. Киев : Знання-Прес, 2006. 876 с. – С. 21.

УДК 351/354:005.5

ЛОБУНЕЦЬ В.І., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ

Визначено основні теоретичні аспекти прийняття управлінського рішення. Виявлено неоднозначність підходів до поняття управлінського рішення в наукових працях ряду науковців. Встановлено, що поняття управлінського рішення доцільно розглянути у широкому і вузькому значенні. Розглянуто особливості інтуїтивних управлінських рішень та заснованих на судженні. Обґрунтовано сутність прийняття управлінського рішення в системі публічного адміністрування, основною метою якого є визначення і реалізація напрямів державної політики, цілей держави, стратегічних пріоритетів у їх досягненні, структури державної влади, розв'язання соціально-економічних проблем суспільства на державному рівні

Ключові слова: управлінське рішення, публічне адміністрування, прийняття управлінського рішення, інтуїтивні управлінські рішення.

Управлінська діяльність завжди є груповою, колективною, оскільки здійснюється органом державної влади чи місцевого самоврядування. Вона передбачає колективну взаємодію групи людей через різні органи влади на основі лінійних і функціональних зв'язків. Процес управління є свідомою та цілеспрямованою діяльністю, що передбачає виконання повноважень суб'єктів управління шляхом розробки, прийняття і впровадження державно-управлінських рішень, а також послідовну реалізацію управлінського циклу через планування, організацію, мотивацію та контроль, що суттєво впливає на зміни в суспільстві для досягнення бажаного стану згідно з встановленими цілями [1, с. 67].

Розглядаючи управління через призму публічного адміністрування, виявлено, що воно являє собою організацію діяльності згідно з вимогами об'єктивних законів, що здійснюється через організацію й реалізацію цілеспрямованого впливу на суспільство. З функціонального погляду публічне адміністрування наділяє управління властивістю цілеспрямовано впливати на суспільство з метою організації і координації його діяльності. Тому управління є визначальним елементом публічного адміністрування, оскільки розкриває перед суспільством ряд можливостей щодо реалізації влади [2, с. 34].